

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébetter, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap”-ra.

Ha lapunk ez évbeni működése elég szerencsés volt, igen tisztelt előfizetőnket a további partolásra megnyerni, tisztelettel kérjük az előfizetési díjt, — mely évnegyedre 1 frt 50 kr. a „Jogász-Egylet” igen tisztelt tagjainak 1 frt — a kiadó hivatalhoz, Wittich József könyvkereskedésébe mielőbb beküldeni.

Dobolyi Sándor.

Maros-Vásárhely junius 21.

Nemes Marosszék választóihoz.

E sorok már a választás élénk mozgalmait közt találndják nemes Marosszék tisztelt választóit.

Mi, kik e szék keblében, ennek alkotmányhü népével annyi évek során át együtt éltünk, együtt munkáltunk, együtt szenvedtünk, állásunkszabta szigorú köteleességet teljesítünk akkor, midőn e nemes szék érdemes választóihoz egy pár szót meleg szívből teljes meggyődéssel intézünk.

Ha visszatekintünk e nemes székelyszék alkotmány terén leélt több százados multjára, keblet jutalmazólag úgy találjuk, miként ennek népe szilárdul ragaszkodott a szentesített törvényekhez s ezek által biztosított szabadságához, és nincs történelmi szép multjában egyetlen eset, mely arról tanuskodhatnék, mintha ezen nemes ragaszkodásával szembe alkotmányellenes bünt követett volna el. Ellenben ha az édes hon, annak alkotmányos szabadsága lön megtámadva, ezek védelmére, életet, vagyont teljes készséggel hozott áldozatul.

Ily nagyszerű mult szeplőtlen továbbfolytatására, a történelemnek egy becses adattalí ékítésére, gazdagítására nyújt alkalmat a jelenlegi képviselői választás, mely jelen körülményeink közt felette fontossá — az eddigieknél szinte fontosabbá — vált.

Hogy mi okból? röviden elmondjuk. A legközelebbi országgyűlés utolsó felében a Deák-párt, leglelkesebb törekvése, legnemesebb erőfeszítése daczára le lett szoritva, a legsürgősb, legfontosabb teendők törvényhozás útján lehető létrehozása teréről.

A multban ily módon okozott kár megtéríthetetlen, miután minden időnek a jövőben is meg van a maga teendője.

A Deák-párt a honkárosításért az ellenzéket vádolja.

Az ellenzék a vádat visszautasítja.

Végítéletileg a küszöbön álló országos képviselői választás fog határozni.

Nemes Marosszék érdemes választóit ép azon fontos birói helyzetre kívánjuk figyelmeztetni, melyet a jelenlegi választási cselekvéssel elfoglálnak. Ha ellenzéki képviselőket választandnak, iga-

zolandják a balpárt közelebbi országgyűlési eljárását.

Ha deákpárti képviselőket választandnak, elítélendik az ellenzéket.

Am de itt, szerintünk, könnyű a választás. A Deák-párt a humanus rendszer, az emberi szeretet pártja; bizonyítja az 1867-iki kibékülés.

A Deák-párt politikája az egész pénzvilág előtt oly hitelt szerzett, milyen e honnak soha nem volt, s melynél nagyobb ma egy nemzet se bír.

A Deák-párt, mióta létrejött, a nevelés, az önvédelmi s nemzetgazdászati téren — és így az erkölcsi, szellemi- és anyagi előhaladás és vagyonosodás terén — a legcélszerűbb törvényeket hozta.

A Deák-párt rendszere e hont az egész civilizált világ előtt azon magaslatra emelte, hol a leghatalmasabb nemzetek tisztelettel tekintenek reá, s keresik barátságát.

A Deák-párt a legközelebbi országgyűlés utolsó felében is a leghasznosabb a legsürgősb törvényeket akarta meghozni. Az ellenzék, példátlan eljárásával, megakadályozta.

Itt könnyű a választás.

Nemes Marosszék érdemes választói, hiven, nagyszerű multjokhoz, nem tehetik, hogy Deák-párti képviselőket ne válasszanak, mely nemes-mely törvényes eljárásra elkötelezi őket:

a nemes mult által szigorúan követelt következetesség;

a Deák-párt — boldogítónak fényes tények által bebizonyult — humanus és életrevaló rendszere, és

a nemes szék saját erkölcsi, szellemi és anyagi érdeke.

Azért hát, nemes Marosszék érdemes választói! sorakozunk lelkesülten, határozottan és megingathatlanul a Deák-párt lobogója körül, melyen a haza, a király iránti szeretet és hűség; — az általános felvirágzás és jóllét megszerzésére törekvés kitörülhetlen betűkkel vannak felírva.

Dobolyi Sándor.

Megválasztott képviselők névsora.

Schwarz Gyula, Székesfejervárról. Deák-párti.
Radó Kálmán, Vas megyéből. D. p.
Széll Kálmán, Szentgotthárdi kerületből. D. p.
Zsitvay József, Esztergom megyéből. B. p.
Simonffy Kálmán, Esztergom megyéből. B. p.
Ivánka Sigmond, Hont megyéből. D. p.
Zmeskál Sigmond, Hont megyéből. D. p.
Justh József, Turóc megyéből. D. p.
Justh Kálmán, Turóc megyéből. D. p.
Holán Ernő, Vas megyéből. D. p.
Dedinszky József, Nagy Lakon. D. p.
Radvánszky Károly, Zolyom megyéből. D. p.
Istóczy Győző, Vas megyéből. D. p.
Major Pál, Zarányból. D. p.
Gr. Szapáry Géza, Zalam megyéből. D. p.
Takács Lajos, körmendi vál. ker. B. p.
Lehoczky Egyed, Breznóbányáról. D. p.
Ernusz Sándor, német hujvári v. k. D. p.
Ciotta János, Fiuméből. D. p.

Kis Miklós, Zolyom megyéből. D. p.
Érkövy Adolf, Csanád megyéből. D. p.
Lükő Géza, Tornamégye. B. o.
Hammersberg Jenő, Tornam. B. o.
Kerkápoly Károly, Temesvárról. D. p.
Deák Ferencz, Pest, belvárosi. D. p.
Wahrmann Mór, Pest. Lipótváros. D. p.
Steiger Gyula, Pest. József-város. D. p.
Tavaszi Endre, Pest. Ferencz-város. D. p.
Radocza Pál, Pest. Teréz-város. D. p.
Szende Béla, Lugo-on. D. p.
Marx Antal, Moravicán. D. p.
Sztitányi Bernát, Trencsénm. D. p.
Urbanovszky Ernő, Trencsénm. D. p.
Máday Lajos, Trencsénm. D. p.
Uhlbrik János, Trencsénm. D. p.
Hegedüs János, M.-Óváron. D. p.
Hoffmann Pál, Nagy-Mártonban. D. p.
Gr. Karácsoni Guido. Csákován. D. p.
Janicsáry Sándor, Temes megye. D. p.
B. Kemény Gábor, Gyula-Fejérvár. D. p.
Szilágyi Dezső, Gyula-Fejérvár. D. p.
Nedeczky István, Reiszbergen. D. p.
Gr. Ráday Gedeon, Aradon. D. p.
Fröhlich József, Ujaradon. D. p.
Gorove István, Temesm. D. p.
Balogh János, Torontál megye. D. p.
Tréfort Ágoston, Sopronból. D. p.
Dániel Ernő, Torontál megye. D. p.
Onossy Mátyás, Orczyfalván. Temes megye. D. p.

Maros-Vásárhely junius 21.)*

Országszerte panaszol egyik vagy másik párt az összeíró küldöttségek s a középponti választmányok eljárása ellen; de alig hisszük, hogy ahoz hasonló eset adta volna elé magát e részben, mint épen városunkban, hol inkább akarjuk hinni, a járatlanságból, a választási törvények merő mellőzésével egészen új módok és elvek szerint hajtattak végre az összeírások.

Akadtak azonban némelyek, kik az elkövetett törvényellenességekre szemüket be nem hunyták, s azok ellen panaszt emeltek. Előbb csak a központi választmányhoz folyamodtak, de ezáltal elutasítván, felebbezték kérésüket a belügyminiszterhez, sőt ez utóbbihoz egy külön kérvényt is nyújtottak be.

Hogy a t. olvasó közönség tájékozhasssa magát ez ügyben időszereinek tartjuk e tollharczat egész terjedelmében közölni.

Az első kérelem így hangzik:

Tisztelt központi választmány!

Alólirottak sajnálattal tapasztaltuk, hogy a munkálatukat mai nap bevégezett összeíróküldöttségek nem csak, hogy törvényszabta köteleességüket nem teljesítették, de sőt azokkal merőben ellenkező eljárást követtek. Egészen önkényileg az 1848-ki magyar- és erdélyországi választási törvényekben elő sem forduló elveket állapítottak meg a választási jogosultságra nézve, s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur f. év april 16-án kiadott utasítását eljárásuk sinormértékül nem alkalmazták.

Ezen általánosságban elmondottakat, következő részletekben kívánjuk a tekintetes központi bizottmány elé terjeszteni:

1. Nem teljesítették az összeíró küldöttségek törvények szabta köteleességöket, mert a Deák-

* Mintán a képviselők összeírását megtámadó felszólamlás kirekesztőleg jogi téren mozog, az e tárgyban hozzánk beadott okiratoknak lapunk hasábjain teljes készséggel adtunk helyet, s azokat rendre, keletkezésük ideje szerint, közölndjük. Szerk.

Ferencz-szent-miklós-utcai kerületekben városi főjegyző tkts. Kis József ur elnöklete alatt működött küldöttség, ámbár a t. központi bizottság által az összeírások kezdő napjául 1872. május 15-ke eleve kihirdetve lett, s így a m. kir. belügyminister ur f. év ápril 16-án kiadott utasítás 13. §. a pontja szerint ezen összeíró küldöttségeknek a hatásköre alatti városrészből mindazon lakosok és birtokosok neveit, kik az 1866-ki hivatalos adatok szerint a II. t. cz. 3 §. határozmányaihoz képest az ott idézett képesítvények folytán minden kétségen kívül választóságra képesítve vannak előre, tehát 1872. május 15-ike előtt hivatalból az A. alatti táblás jegyzékbe bevezetniök kell vala, — mégis ezen küldöttség ezen törvényszabta kötelességét nem teljesítette, mert ezen hivatalból, előre elkészítendő összeírást még 1872. május 24-ig és így tehát az összeírás tizedik napjáig is el nem készítette, s ez által az 1869-ki választók ezen kétségtelen jogát, hogy ők az összeírást jelentkezzenek a törvény adta 14. napról 4. illetőleg mivel május 26-án az összeíró bizottság, gyűléseket nem tartott, 3 napra reducalta.

Annak bizonyítása végett, hogy ezen küldöttség hivatalból előre teendő összeírását az 1869-ben volt és jelenleg kétségtelen választó jogosultaknak f. hó 24-ig még végre nem hajtotta — hivatkozunk t. Kis József urra, s tagadás esetén Mikó Mihály és Bothos Kálmán tanukra.

2. Nem teljesesítették az összeíró küldöttségek törvényszabta kötelességüket, mert ámbár a m. o. V. t. cz. 14. szakasza világosan rendeli, hogy e küldöttségek az összeírási 14 nap alatt naponként gyűlést tartsanak, ők még is 1872. május 19. 20 és 26-án azon cím alatt, hogy ünnep van, ülést nem tartottak, 27-én délelőtt 9 órától 11 $\frac{1}{2}$ óráig pedig mindkét összeírási küldöttség összes tagjait egy nyilvános ülésben láttuk. Ezen eljárásuk által a választók összeírására jelentkezését a törvény által biztosított 14 napról 10 $\frac{1}{2}$ napra reducalták, sőt éppen azon napokat zárták ki, melyen a választóknak legtöbb idejük és alkalmuk van jelentkezésre, holott a törvényhozó testület előtt, midőn az idézett 14. §-át megállapította tudva volt, hogy a kitűzött 14 nap alatt legalább 2 ünnep van s miután azt rendeli, hogy napontai ülések tartassanak, világos intentiojának kelle lenni arra, hogy az összeírások a közben eső ünnep napokon is folytattassanak.

Annak bizonyítására, hogy az említett ünnepnapokon ülések nem tartattak, hivatkozunk magokra a küldöttségekre, egyik vasárnapot illetőleg Bodolla János és Balog József tanukra.

De még tovább ment t. központi bizottmány a t. Kis József ur elnöklete alatt működésre megbízott összeíró küldöttség, mert ez egyáltalában nem tartott naponta ülést, hanem vagy egyik vagy másik tag hiányozván, a jelenlévő egy vagy két tag ugyanazon egy jegyzékbe vezette be a jelentkezőket, akár vélelmezte azokat igazolandóknak, akár nem.

Ugyanezen törvényellenességbe esett a sztyörgy szt.-király-utcai választókerületekben királyi táblai segédfogalmazó jogtudor t. Soos Kálmán ur elnöklete alatt működött összeíró küldöttség is tudniillik, hogy nem vezetett két külön jegyzéket az igazoltakról és elutasítottakról, mint ezt a m. o. V. t. cz. 16. §. világosan rendeli.

Bizonyítják ezt magok az összesíttetten vezetett jegyzékek, melyekben az igazoltak és elutasítottak elkülönítve nincsenek, de beismerendik azt jogtudor t. Soos Kálmán és Hincz ifj. Dániel urak, mint a két működött küldöttség tagja; az utóbbi pedig azt is, hogy t. Kis József ur elnöklete alatt működött küldöttség naponta üléseket nem tartott.

Ezen eljárás folytán t. központi bizottmány, nem teljesítettett a m. o. V. t. cz. 16. §-nak azon rendelete sem, hogy az összeíró küldöttség a választónak, kit bejegyez ezt szóval is kijelentse, mert ha az igazolás vagy elutasítás nem a jelentkezés alkalmával, hanem egy később tartott ülésben határoztatott el, mint ez a Kis József ur elnöklete alatti működött küldöttségnél történt, a szóbeli kijelentés ez által lehetlenné lett téve.

3. Az összeíró küldöttségek nem vették sem a m. o. sem az erdélyi 1848-ki választási törvényeket, sem a nagyméltóságu m. kir. belügyminister ur 1872. ápril 16-án kiadott utasítását sinormértékül, mert egészen önkényűleg azon elvet mondották ki, hogy az, ki legalább két éve e városon nem lakik, — ha különben választó

jogosultsága kétségtelen is, — nem igazolttan elutasítandó.

Ezt bizonyítjuk Csécs András kir. táblai fogalmazó, Rosnyai Ferencz kir. táb. segédfogalmazó, Csató Lajos kir. táb. fizetési joggyakornok, Pál Gyula urakkal, kik azon ezimen, hogy két évet nem laknak e városon elutasítottak.

Azon esetre azonban, ha némelyek olyanok is igazoltattak volna, kik két év óta nem laknak e városon — a küldöttségek a m. o. V. t. cz. 11. §. ellen vétettek s ezáltal eljárásuk még nagyobb mérvű törvényellenesség bélyegét viseli.

Mindezekből kifolyólag t. központi bizottmány kérjük:

Méltóztassék a fenebb előadottak valóságáról belátása szerinti módon meggyőződni s ennek folytán a t. Kis József ur és t. Soos Kálmán ur elnöklete alatt működött összeíró küldöttségek munkálatait, mint melyek nem a fennálló törvények rendeletei szerint készültek, semmieseknek nyilvánítani — a választók összeírására oly tagokból, kik a törvények rendeleteit megtartani készek lesznek, új összeíró küldöttségeket nevezni s elrendelni, hogy a választóknak városunkban összeírása a törvények értelmében hajtassék végre.

A kik egyébiránt maradunk

Maros-Vásárhelyt, 1872. május hó 28-án

a tekintetes központi bizottmány

alázatos szolgálai

Szász Róbert,

Jeney Albert,

Veszely Károly,

Dr. Knöpfler Vilmos.

Városi közgyűlés.

(Junius hó 1-én.)

Polgármester Borosnyai Pál a gyűlést megnyitván. 1-ór főjegyző Kis József a közelebbi közgyűlésen folyó ügyekről szerkesztett jegyzőkönyvet olvassa, és felolvasása után jelenti, hogy annak utolsó pontja alatt a követválasztás körül, a titkos szavazat megtartására nézve felemlített ellenindítvány érdemleges tárgyalatára megtagadása ellen, egy többek által aláírt óvás is vagyon beadva, mire Szász Róbert nyilvánítja, hogy a beadott ellenindítvány nemcsak azért nem tárgyalatott, mint a jegyzőkönyvbe iratik, hogy az előbbi jegyzőkönyv még nincs megállítva, hanem polgármester ur azt is felhozta, hogy az ellenindítvány tárgyalását azért sem engedheti meg, mivel egy szavazattöbbséggel hozott végzést megváltoztatni nem lehet s ép ez okból utasította, szóval az ellenindítvány beadott, hogy képzelt sérelmököt a kir. biztos, vagy ministeriumhoz beadandó folyamodvány után igekezzenek orvosolni.

Erre Kovács Áron kijelenti, hogy miután egy önálló indítvány vagyon beadva, arra határozni a közgyűlés körébe esik — egy még a közgyűlés által meg nem állított végzés ellen folyamodni se lehet, — de az óvás csakis az ellenindítvány tárgyalatását megtagadó polgármesteri eljárás ellen vagyon beadva, mire akkor többen jogukat hagyták fenn, annál fogva kéri annak jegyzőkönyvbe írtatását.

Vagner János megjegyzi, hogy óvást nem jelenthetnek — vagy ha azt akarnak beadni, miért nem adták akkor be, — (több hang be van adva) Vagner kéri az óvást felolvasatni, hogy tudja annak tartalmát.

Ajtai Mihály nyilvánítja, hogy nem kívánt ezen unalmas tárgyhöz szólni, de miután látja, hogy kétségbevonatik az óvásnak maga idejében történt bejelentése, kötelességének ösméri kijelenteni, hogy az óvás bejelentett maga idejében, mit akkor beadni nem lehetett, mert a gyűlés eloszlott, — óhajta, hogy ahoz hasonló gyűlés többé ne legyen, — s most csak az a kérdés, hogy a beadott óvással mi történjen; nézete szerint az felolvasatandó, s a közgyűlés teendője kimondani, hogy jegyzőkönyvbe írtatandó, mivel anélkül a főjegyző nem írhatja jegyzőkönyvbe, mihez többen szóltak, közkivánatra az óvás felolvasatott s annak jegyzőkönyvbe írtatása végzésileg kimondatott.

Jegyző olvassa a tárgy sorozatot melynek, 4-ik pontja ellen — mely a víz által károsultak, kérvényét magában foglalja. Fekete Ferencz kifogást tesz azon okból, hogy egyedül állólag egy kérést sem adott be, csak aláírt többekkel, mint vízkárosult. Elnök figyelmezteti hogy Fekete neve azért említettett föl, mivel 50 vagy 60 vízkárosult nevét nem lehetett, a tárgysorozatba mind kirni s most felolvasni. A kérés végül több polgár kérésének czimeztetett. A belügyminister helyben hagyta a Herbeth rendeléstben javára megvázazott kegy-pénz adást, azt a gyűlés tudomásul vette.

A belügyminister értesíti a várost, hogy a honvédtisztek a beszólítás alatt is huzzák a hivatali fizetést kivéve, ha hosszas időre lennének behiva, mit a gyűlés hasonlólag tudomásul vett.

Olvasatott az ipar és kereskedelmi miniszter körrendelete az 1873-évi bécsi világkiállítás pártolására nézve figyelmezteti a városi közönséget, hogy ez a kiállítás az, hol Magyarország önállólag jelenik meg. Jegyző előadja, hogy a bejelentés ideje már lejárt, de hogy ily későre jött itt elő, annak oka a tanács, mert ez tette ily későre át a közgyűléshez s így a közhírré tétel elmaradhat. Szász R. nem kell közhírré tenni, mert az a hanyag eljárás mely szerint a közhírré tétel a maga ide-

jéről el lön mulasztva, nem kedvező színben mutatnánk be az illető előjárásot.

Polgármester úgy véli, hogy néhány iparos kellene a bécsi világkiállításra kiküldeni a jóra való iparosokból, kiket ő annak idejében elő terjesztend a közgyűlésnek. Véleménye találkozott a közgyűlés tetszésével.

Olvasatott továbbá a fennebb említett 4-ik pont alatti kérvény, melyben kérelmesek előadják, hogy a vízáradások által minő károsításnak vagynak kitéve, daczára annak, hogy a város minden évben ezereket ad ki a Maros szabályozására. Kéri a helyi r. catholikus egyház és város malma kisajátítását, mint a város szépítésénél sokkal sürgősebb teendőket, kéri továbbá a gát veszélyes magasságának sürgős alábbszállítását.

(Folyt. köv.)

Salamon Ferencz programbeszéde Tordamegye alsókerületének választóihoz,

Uram! Igen tisztelt polgártársak! Tordamegye alsó választókerületének választói!

Fogadják hazafias üdvözetemet, fogadják hálás köszönetemet azon rendkívüli s érdemem fölött kitüntető bizalomért, melylyel egy igénytelen munkást önök közül egy tekintélyes rész oly kiváló polczra szándékozik emelni, melynél diszesebb egy honpolgárra nézve nincs.

Engedjék meg, hogy mindenek előtt ésmindenek fölött ezen kerület s ezen megye fővárosának igen élénk s hálás emlékezetemben levő polgáraihoz forduljak, mely város jólléte és fölvirágzása elválhatlan kapcsolatban áll különben is ezen kerület emelkedésével politikai, nemzetgazdasági és társadalmi szempontból egyaránt.

Torda város szülőim és rokonaim szülőföldje. De nemcsak a vérségi kapocs s természetes vonzalom sugallja nekem azon óhajtasokat és reményeket, melyeket eme város jövődjé iránt táplálok, hanem a józan ész számítása is.

Jelenleg is népességénél, vagyonosságánál fogva kiváló helyet foglal el, egy rangban M.-Vásárhelylyel az erdélyi városok közt, még pedig nem az ország vagy a sors különös kedvezéseiből, hanem fekvésénél fogva s a maga erején.

Már Bethlen s az első Rákóczy György alatt szép virágzásnak indult. Az országos jóllét Tordában is tükröződött ezen óvatos, minden lépést megfontoló, a körülményeket számbavevő, s még a csaták percében is mindig alkudozó fejedelmek alatt. De ezen jóllét a rákövetkező viharban semmivá lett országszerte, és sehol sem oly mértékben, mint már az azelőtt tekintélyes Tordán. Egy kétségkívül igen vitéz s tán elég hazafias, de a személyes nagyraagyásból, tünni, várni nem tudó, a körülményekkel alkudni nem akaró, hetvenkedő vezér követkeése miatt megsemmisült a korábbi böles mérséklet minden gyümölcse, véginségre jutott Erdély, s benne rommá és hamuvá lett Ó- és Új-Torda is. Lakóseit kevés híján kiirtották vagy rabságra hurcolták, honnan visszatérés nem volt. Azonban újra alapított meg Apaffy fejedelm idejében.

Torda sóaknáján kívül egy, az óvéhez hasonló szerencsétlenségnek köszönte mintegy kétszáz évvel ezelőtt, hogy ismét számot tevő helységgé lett. A török feldulta és megszállta Nagy-Váradot, földönfutóvá lett magyar lakossága nyerte fejedelmi adományban Ó- és Új-Torda azon telkeit a hozzájuk való külső birtokokkal együtt, melyek merőben gazdátlanul álltak. Egyszersmind a város egész lakossága, a sóvágnak kivéve, nemessé lett. Az akkori lakoságnak a mostaninál valószínűen jóval kisebb számához mérve a városhoz tartozó földbirtok ropant terjedelmű volt. Baromtartásra és szántásvetésre volt utalva.

De hogy mindemellett már nagyon rég megszűnt a város egyéb lenni, két nagy falunál, s polgáriasszint öltött, az nagyon sajátos vonása Tordának

Ezen nemesi városban igen rég kiveszett azon nemesi előítélet, mintha szegény volna az embernek dolgoznia. Még a nők is rendkívüli munkásság által tűntek ki. Dícsérendő különbség az alföldi magyarsága és ezen város szintén tősgyökeres magyarsága közt. Még a gyermekek is általánosan korán szoktak a komoly és egészséges mezei foglalkozáshoz, szigorú kötelesség teljesítéshez. Ezen nevelés növekedése voltam gyermekkoromban magam is némileg. Onnan tudom. Átszállott az említett szokás firol-fira régi időkől, s napjainkban kevésbé vesztethet ki, mint azon a munkára nézve mostoha időkben, mikor a dolgoosság legalább is kivételes volt a nemesi osztályban. Hogy ez így volt, azt egy mostoha körülménynek köszönhettem a város. A fejedelem a letelepült menekültek adományleveléből kifejejtette, hogy a nemeslevélhez és nagy dűlőföldrekehez jobbágyságot is illenék adományozni. Valószínű, hogy nem volt honnan. Azért, ha a tordai nemes a termékeny föld daczára éhezni nem akart, magának családjának s ha jobb módú vagy élelmesebb volt, béréseinek kellett úgy aratni, mint vetni, úgy szüretelni, mint kapálni. Sőt a mi több, a nemes Torda lakosai nem idegenkedtek még másnemű üzletektől sem. Kicsiben ipart és kereskedést is üztek.

Igy vált a város lakossága nemesi törzsbe oltott polgári néppé, s bajos eldönteni, vajjon a nemesi vagy polgári jellem okozza-e, hogy míg az alföldi magyar városok meszelt sárból, meg nád-földből állanak, s a vagyonos polgár még templomba is bő gatyában jár. Torda a magyar város, kövel, mésszel épít s szorosan testhez illő, zsinóros kék posztó tünteti ki a munkadzett izmos termet idomait s illik szintoly szorosan az önmunkásság elégtűt férfias büszkeségéhez. Annyi bizonyos, hogy e csupa külsőségnek látszó jelenség arra mutat, hogy az erdélyi városokból s jelesen Tordából előbb válhatik a nagyobb csinosodás követeléseinek is megfelelő polgár

város, mint némely alföldi rengeteg falukból, melyeket városoknak czímeznek.

Higgyétek meg polgártársak, Torda minden régi nemes levelénél, kimeríthetlen sóknájánál többet ér, biztosabb záloga jövődjének a munkaképvesség, munkaképesség, mely nemzetekre és városokra nézve kimeríthetlenebb forrása a gazdagságnak.

Városok emelkedését, csinosodását ipar és kereskedelem eszközi a mai korban. Példa rá Pest, de példa Bécs is, mely kormány, udvar és aristokratia daczára egy néma Velence volt a hatalmas ipar és kereskedelem nélkül, s melyben a kormányépületek s főúri paloták csak egyes házak, míg a tulajdonképi polgári rendei egész házsorok és fényes utcák. Ha nagyban így van, így van ez kisebb vidéki városokban még annál inkább, hol kormánytól e részben majd semmit, s aristokrátiától is keveset lehet várni.

Vannak, jól tudom, akadályai annak, hogy magyar városokban, s épen Tordán is, az ipar nagyobb lendületet kapjon. A lakosság viszonyaiban van a baj egyik forrása. A városnak roppant terjedelmű határa, még pedig igen termékeny határa van.

A lakós elmondhatja: bőven van borom, buzám, kenyerem, szalonám, s — erre méltán büszke volt régen is, mint függetlenség és munkásságbeli nemes önérzete bizonyására. De Torda sem lehetett ment egy általános országos divattól. A ki iparában annyira haladt, hogy akár nagy, akár kicsiny tőkét takarít meg, korántsem fekteti azt legtöbbször ipara tökélyesítésére vagy nagyobb terjedelművé tételére, hanem földeket, vagy ezeknél hálátlanabb szőlőket vásárol, mert földbirtok nélkül nem hiszi magát eléggé urnak, vagy eléggé tekintélyes polgárnak.

Másik baj az, hogy az ipar minden ágában az újabb korban folytonosan behozott újításokról iparosainknak részint tudomása nincs, részint még tudványa sincs iránta, — s ezért kevéssel van előbbre a magyar ipar, mint most száz esztendeje, habár Torda némely ágban, mint például a bogyártásban, előnyt vívott magának Erdély piacán.

Mindkét rendbeli bajon nem közvetlen anyagi téren, hanem szellemi eszközökkel lehet és kell segíteni. A törvényhozás az ipartörvény által felszabadította ipariánkat, számos nyűgző kötelekeiből. Már maga ez szabadabb tért nyitott az eddig túlságosan szolgai iparos nevelésnek. De tett egyebet is. A népiszkolai törvény által a közfelvilágosodásnak hatalmas eszközzel szolgálhat. Nem nézi a törvény, minő vallásfelekezet vagy általában felekezet nélküli-e iskola, csak minél jobban legyen az kiállítva s minél jobban tanítsanak benne.

De különösen a városokra, s azokban az iparos osztályra nézve sokkal fontosabbak a polgári iskolák, melyeknek épen oly városokban, minő a két Torda kellene virágozniuk. Fekvésénél fogva a város fiatalágának nagyon könnyű volt magát eddig is képeznie. N. Enyeden egy, Kolozsvárott három külön kollégium állott keze ügyében, s magában Tordában egy kisebb gymnasium. S az eddigieknél mily sokkal nagyobb előny a kolozsvári egyetem fölállítását! De a polgárság négy része tudományos s hivatalos pályára nem számhatta magát. Választani kellett: vagy az alapos iskolázás merő nélkülözése, vagy a rá nézve fölösleges luxusként tekintett latin elasicai tanulmányok között.

A polgári iskolák középpályáját foglalják el a tudományos s tisztán realis szakbeli képezés közt. A szükséges általános műveltséget iparkodnak megadni, míg másfelől különös figyelem van fordítva bennük a gyakorlati üzleteknél megkívántató ismeretakra.

Midőn az országgyűlés meghozta az elemi közoktatásra vonatkozó törvényt, midőn a kormány szakértő és buzgó tanfelügyelőket bízott meg az ügy menetének ellenőrzésére, az állam megtett csak nem mindent, a mit ezen téren tehetett. Még legfőljebb pénzsegélyt szakaszhatna ki; de ez, uraim jelen viszonyaink közt nem sokat segíthetne. Mert országunk finánciáiból aránylag keveset lehet nagy megterhelhetőség nélkül kiszakasztani e célra. És ha tíz vagy huszannyi lenne is kiszakasztható, a mennyi jelenleg, azt oly szerfölött sokfelé kellene osztani a tömérdek hiány pótlására, hogy egy egy helyre mindenestre kevés jutna.

Az előszámláltakon kívül a többi mind a községek buzgalmatól függ, — és különösen a városokból kell kiindulnia az üdvös mozgalomnak e téren, hogy falukon is elterjedjen.

Ez volna a valódi reform, ez az, mi gyors emelkedésnek indítaná a várost. Minden jól berendezett iskola épületnek, melyet a város emel, egypár generáció alatt díszes s talán emeletes házsorok felelnének meg; minden jó tanító, kiket elegendő mennyiségben egy tordán könnyebb szerezni és tisztességesen ellátni, mint a faluknak, egy egészen új, tanulékony és értelmes generációval népszerűvé a községet.

Nem is kételkedem benne, hogy ha tán lassabban is, mint ohajtáná a város minden hí barátja, mindez elő fog állni és fokozódni a város gyarapodni.

A szakismeretek elterjedésével, melyeket az iskolák eszközölnek, csakhamar elenyésznek az a hátrány, mely most a kétféle üzletből hárul mind az iparra, mind a gazdaságra. Mihelyt az iparos tudná, hogyan fektetheti be biztosan iparába pénzét, nem költené azt földvásárlásra. Mert pénz szükségese nemcsak a vállalatok kiterjesztésére, hanem a gyártmány belső értékének emelésére is — a korszerű javításokra.

E szerint a mindenben oly üdvös munka felosztást is kiválóan az iskolától várhatni.

Tovább az iparnak oly szükséges, mint a darab kenyér, a közhitel fejlődése s megszilárdulása. Az állam, a törvényhozás e részben is hozott és hozni fog még üdvös törvényeket. De máris mily szabad tér van nyitva a banküzletnek! Takarékpénztárak, hitelintézetek borítják az utóbbi néhány év óta az országot. — De még ha két-annyi támad, sem nagy üdv egyesekre, városokra és az egész országra nézve.

A hitelezés könnyű volt a csak a takarékosnak rendtartónak haszon. A rendetlennek — megölő betűje, tönkre juttatója. A polgári erények azon egyik főbika, a józan bár nem fukariségig menő takarékoság nélkül nem a mi, hanem az idegenek pénze fog a mi rovásunkra kamatozni, s apránként elnyelheti vagyonunkat. Egy magyar nemzet bank felállítása is nem a baloldali kiváltságos vágya. Hol van magyar kinek kedve vagy érdeke volna azt nem ohajtani? Idő kérdése a létesülés. — De tévedés azt hinni, hogy egy ily bank már megszerzi pénzügyi függetlenségünket. Valameddig, uraim iparunk annyira nem emelkedik, hogy kereskedőink s iparosaink mind a külföldi gyárak adóssai ne legyenek, sőt az ország főpiacán, Pesten a tömérdek bolt igen csekély kivétellel ne legyen mintegy a bécsi kereskedők szatócái fiokja, addig csak címét s nem valóságát fogják birni a pénzügyi függetlenségnek.

(Folyt. köv.)

N.-Szeben június 17. 1872.

Az itteni szászoknak tegnap örömnappjuk volt. Ranikher Jakab vallás és közoktatásügyi osztálytanácsos és Kapp Gusztáv Nagy-Szeben városi tanácsos — volt országgyűlési képviselők — számadást tettek három évi szárfarkodásukról, s estve tiszteletükre banket rendeztetett. Nem lehet érdekelten a magyar közönség részére, a szászok politikai mozgalmait e napon rövid vonásokban megismertetni. — Tegnap délután 3 órakor nagy közönség gyűlt egybe az ágótai hitűiek izléssel újított templomába, melynek egyik szőszék előtt vaskereskedő Jékéli mint a gyűlés vezetésére közfelkiáltással választott elnök csakhamar elfoglalta helyét. Az ülést megnyitván, a küldöttségileg meghívott képviselők közül először Ranikher Jakab lépett a tribünre. — Ranicher az erdélyi szászoknak ez idő szerént kétségtelenül első politicusai. Kinézése igénytelen, de szemében merész tűz lángol s előadásba bár kinek becsületére válhatik, beszédje tartalmát illetőleg pedig jellemzi azon körülményt, ova-tossággal, mely őt a szászoknak különösen ajánlja, s melyel oly ügyesen tudja kerülni mind azt a mi nemzeti politikájának árnyát vethetne. Az okos tanulmány és nagy emlékező te-hetség beszédjéből hasonlóan félreismerhetlenül kitűnt. A mi pedig ezen alkalommal mondott beszédjét különösen jellemezte, azon reánk nézve örömdetes körülmény volt, hogy habár nem bírta megállani azt, hogy több tekintetben recriminációkban ki ne törjön még sem lehetett benne felismerni az 1865-ki kolozsvári országgyűlésen szerepelt Ranichert. Most még érdemeit is emelte ki a magyar kormány és országgyűlésnek. Beszédét a lapokból olvashatni lesz idő; itt csak azt kívánom megjegyezni, hogy a főszámvéviszék felállításáról, az ország pénzügyi kezeléséről s a ipartörvényről elismerőleg nyilatkozott. Mint maga mondá számoló beszédjük tárgyát collegájával felosztották. Ő, a kormány hivatalnok jobbnak látta maga részére azon tárgyakat választani, melyekkel nekünk is port bínhet szemünkbe. Kopp Gusztávnak jutott a szerep azon része, melyet különben mind játsznai szoktak. Szidalmazni prostitúálni a magyar alkotmányos kormányt.

Elmesélte, bár a lapokban annak idején eleget volt csépelve, a szászokon szerintők elkövetett méltalanságokat. Elmondta hogy szereplése három év alatt három interpelláció benyújtásából állott, egyik a szász miniszteriumok szervezése, másik Szelisty és Talmács revindicatio a harmadik „a szászföld“ hivatalos nyelv-tárgyában hatalmas „Bravó“ kiáltások között guymosollyal hangoztatta, hogy a kormány a törvényt lábbal tiporja, a szászokat elnyomja, őket magyarizálja, a miniszterek ünnepélyesen adott szavukat nem tartották meg s kérdezte, hogy ez az alkotmányosság ez a jogegyenlőség, avagy a törvény fellel nem kötelez, a hozott törvényt a miniszter nem köteles megtartani, rendeleteket bocsáthat-e ki a törvény világos szavai ellenében? Beszédje zajosan megőljeneztetett s elmosta a választók szívéből azt a kevés jóhatást s rokonszenvet kormányunk s irántunk, a mit az első beszéd netalán előidezhetett. Ez így volt kicsinálva, Opportunusnak vélik a circumscuspetus szászok hogy törvényhatóságai szervezésének küszöbén a kedélyeket felkorbácsolják! A jögrött magyar közönség igen jól tudja mennyiben bírnak alappal a szászok vélt sérelmei. E beszédok után a volt képviselők felhívtak a jelöltség elfogadására, mire kiszönetüket nyilvánítván, a gyűlés eloszlott.

Estve 8 órakor a „Római császár“ vendéglő nagy termében mintegy 400 terítékű asztal körül ismét megjelentek a választók nagyrésze. A pohárköszöntések sorát a polgármester kezdte meg őfelségére, mely lelkesedéssel fogadtattott. Ezt Jékéli toasztja követé a képviselőjelöltekre. Előbb Ranicher felelt. Itt már kevésbé volt tartzkodó Elmonta hogy felt lejönni Budáról a választási mozgalmak miatt, de örömd, hogy lejött, mert itt olyasmit lát mit a magyar választó kerültek nem tudnak felmutatni. Itt a választók vendégekik meg jelöltöket. Itt nincs lélekvasárlás. Kiméltelenül tört ki a magyar nemzet ellen s úgy tántette fel, mintha nem is volnának elvei, hanem szavazataikkal üzérkednek. Kikelt a volt ifjú szászok ellen, kik jéddig a legfőbb kérdésekben nem tárgyaltak s irott a választók egységéért. — Megemlíthető még a szász superintendens szokott politikai iránya, azonban körmönfonton burkolt képletű beszéde, melylyel a munkát s szorgalmat éltet.

Schuller Libloi beszéde. ki a nagy Németország egységével kezdve — a jelen volt magyarokra emelte poharát. Dr. Senz felköszöntése, ki a jelen volt nem szász és nem lutheránusokkal egyetértésre irott; Malmer beszéde, ki azt bizonyítgatta, hogy nem áll a magyarok azon vádjá, hogy a szászok nem szeretik hazájukat s a nagy Némethon után ásitoznak, mert ők csak annyiban tekintenek Némethonra, a mennyiben ott lelik kiképez-

hetésőkre a kiaknázatlan szellemi kincseket, de azért ők szeretik e hazát, mert ezt sokszor a harcztéren is bizonyították s váraikban magyarok is lettek menekülést, ők hogy ne szeretnék e hazát, melynek mindenőket folyton oltárára rakják; kívánja tehát, hogy éljen Magyarország. Majd ismét Ranicher ragadta meg a szót s kívánta, hogy a magyarokat szállja meg a szentlélek s adják meg a szászoknak, a mit a madgyesi program szerint kívánnak. Megemlítendő még, hogy Schreiber Ferenc Ranichernek az ifjú szászok ellen emelt vádjára a képviselőket éltetve, csinosan megfelelt. A társaság 12 óra felé eloszlott. A választás itten jun. 28., 29. és 30-án lesz.

Kolozsvári levelek

XXI.

(csevegések össze vissza.)

Kolozsvár, június 18.

A miben soha életemben nem hittem most, hinni kezdek. Babonának tartottam az öreg embernek azon véleményét, hogy ha medárd napján eső van, negyvennap minden nap eső lesz; de most, mitűán nincs oly nap, melyben az ég csatornái meg nem erednének, oly szentül hiszem, mint a milyen szentül hiszik a conservatív chatolikuskok az infalibitás dogmáját. Beszélhet már nekem a természettudós s magyarázhatja légből kapott axiomái, alapján, hogy az időjárást előre meghatározni nem lehet, én rá sem ügyelek, hanem előveszem a száz éves naptárt, meg nézem, mit mond, s ahhoz alkalmazom magam.

Valóságos mozgalom van a magasban is, (de nem választási) a szél — e hallatlan despota — most összegyűjti a felhőket, majd elszéleszti s a szép napfényre kicsal bennünket a szabadba, hogy esőcseppekké sűrítve a viz párákat, jól megáztasson s jól megszalaszon.

Kimegyünk a sétatérre, hogy gyönyörködjünk a katonai zenekar szabatos játékbán; de meg lep az eső, me neküljünk a kioskba, azonban az már zsufolásig meg van telve; futunk arra, a merre lehet, hogy fedél alá juthassunk.

Itt egy tisztos matrona sopánkodik, hogy új selyem köntöse elázik, ott egy fürge hajadon igyekszik meg menteni rózsza színű szallaggal diszitett szalmakalapját: amott egy divaturacs félti szürke czilinderét, itt egy takaros agg legény plaidjével akarja megmenteni új ruháját. De, ki tudná előszámlálni azon számtalan malheur, mit a szeszélyes időjárás naponkint okoz.

Vasárnap délután mutatá be igen szép számú közönség előtt az ev. ref. főtanoda ifjusága ez évben tett haladását a zene és énekben. Az ének és zenekar az udvaron felállított, nemzeti zászlókkal diszitett emelvényen több darabot adott elő, kellő szavalatossággal. A szavalatok kitűnően sikerültek. Szabó Sámuel tanár üdvözölte a szép számmal megjelent szülőket és hallgatóságot; beszédében igen szépen fejtegette az intézet célját, melynek e mondat: „zárt falak közt, de nem zárdában“ lévén jelzava, mindig igyekezett az életre alkalmas ifjakat nevelni, s hogy e célját a jövőben is lehető legnagyobb sikerrel elérhesse, felkéri a szülőket, hogy e részben nyujtsanak segédkezet. Végül buzdító szavak kíséretében hirdette ki a zenekar és önképzőkör tagjai közt kiosztott jutalmakat. A azok 25 frt pénz jutalomban, emezek közül haton Ráth-féle Toldy könyv jutalomban részesültek.

Ugyancsak vasárnap estve tartá a kereskedő ifuság juniálisát a sétatéri „Arenában.“ E vigalom a hűves idő nem épen lágy fuyalma daczára is, egyike volt az idény legsikerültebb tánczvigalmainak, nem csak fény, de szám tekintetében is.

Örömmel említjük meg, hogy a muzeum és egyetem közti egyezkedés a muzeumi gyűjtemények haszná-lata iránt sikerre vezettek s az előleges megállapodások a muzeum választmánya elé terjesztettek.

Tegnap a színház számos válogatott közönséget fogadott magába. Az árvaház és a bonne képezde javára Priell Kornelia, Szerdahelyi Kálmán és több műkedvelő közreműködésével rendkívüli előadást rendeztek. A conservátorum tagjai Jakobi derék karnagy vezetése alatt Auber „La neige“ című operájának nyitányát kitűnő sikerrel játszották. Horvát Róza k. a. egy magánydal-énekelt Romeo és Julea című operából; Kohler Gyula Luctretia Borgia operából egy ábrándot játszott fuvolán. Korbuly Ida k. a. pedig két cenzert darabot zongorázott. Mindnyájan oly kitűnő sikerrel működtek közre, hogy a közönség vihára taps, többszöri kihívás és zajos éljenzés által nyilvánítá tetszését. A vendég művészek pedig az „Utóirat és „Urőmnek migrainje van“ című vígjátékot adták elő, játékok oly művészi és oly kedélyes volt, hogy ilyet csak Thalia első papjaitól, valódi művészek-től lehet látni.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy csütörtökön (20) még egy jótékonycélú előadáson a „Fehér hajsza és

a váróteremben" című egyfelvonásos vígjátékokban közre fognak működni.

Városunk a képviselő választást július 4-én tarja meg.

Münker Arnold.

Helyi dolgok.

A helybeli esküdti képesítvénnel bírók közül kijelölt 144 egyénnek sorsolás általi négy osztályba soroztatása végett hétfőn folyó hó 24-én délután 4 órakor a bizottmány a tanácsház nagy termében nyilvános ülést fog tartani.

M.-Vásárhelyt 1872. június 20.

A bizottmány nevében.

Hines Miklós.

— A helyi „Jótekonyság-nőegyletnek” f. évi május hó 26-án tartott közgyűlésen lefolyt tárgyak rövid vázolata ez: a felolvasott jegyzői jelentés után — mi éppen most sajtó alatt van — a pénztári számadások megvizsgálására felkértek Bodolla János, Bihari Sándor és Dájbukát Gergely urak.

1. Ajánlatba hozott a szegény székely leányok számára állítandó árvaház, minek alapjául a múlt év október havában rendezett tárlat jövedelméből vásárolt 1000 frt értékű papír felajánlott s a további intézkedések megtételére gróf Toldalagi Victoriné elnökle alatt egy ideiglenes bizottmány nevezetett ki, melynek tagjai: Mikó Mihályné, Domokos Antalné, Sándor Lászlóné, Dósa Dánielné, Berezki Sándorné, Knöpfler Vilmosné, Filep Albertné és Borosnyai Pálné, — kik működéseiket már meg is kezdtették.

2. Az alapszabályok 1-ső §-a, — mely szerint eddig csak a városra terjedhetett ki a segélyezés — megváltoztatása hozatván javaslatba az elfogadtatott, s ezentúl e kellő bizonyítvánnyal ellátott vidéki kérelmekre is a segélyezés elhatározottat.

3. Az egyletnek egyeseknél levő pénze 8% pontos fizetés és biztosíték mellett továbbra is künnhagyatni határozottat.

4. Tombola-játék rendezése hozatott indítványba, melynek megtartási ideje feletti határozat, valamint a rendezését — a választmányra bízottat.

5. A szabályok értelmében a választmány újra alakítása tüzetvén ki, melynek fele sorshuzás által kiérvén, részint újra választattak, részint pedig a lemondás által megürült helyekre mint új tagok választattak: gróf Teleki Luiza, Domokos Antalné, Knöpfler Vilmosné, Szathmári Mihályné, Nagy Jánosné, Tolnai Lajosné, Gyarmathi Samuné, Elekcs Pálné, Ugron Józsefné, Bodolla Ágnes, Dájbukát Emánuelné, Szilágyi Miklósné, br. Bálint Józsefné, Jenei Albertné, Györgypál Józsefné. A lemondás által megürült két alelnöki állomásra megválasztottak: gróf Toldalagi Victoriné és Bárdosi Jánosné.

Legujabb posta.

Zágráb, június 18. A holnapra halasztott országgyűlési ülés holnaputánra újra elnapoltatott, miután remény van a választási igazolások feletti kiegyezkedésre nézve A pesti országgyűlésre leendő választásokra már kiegyezkedet.

Berlin, június 18. Még hiányzik több kormányviszony nyilatkozata a birodalmi gyűlések a Jezsuitörvény tárgyában hozott határozatára.

A birodalmi gyűlés bezárása holnap fog megtartatni, de nem a császár hanem Dalbrüch által.

Jegyzéke

azon egyes pereknek, a melyek a m.-vásárhelyi kir. törvényszéknél 1872. évi június 22-én tartandó nyilvános ülésben elő fognak adatni.

Fekete Károly k. törv. széki bíró előadó.

Dávid Károlynak, Tollas Károly e. egy darab zálogos ingatlan kibocsátásérti p.; Tollas Károlynak Szakács vagy Barabás Sándor e. hátrálék napszámok i. p.; Özv. Görög Józsefnének, mint Brandecker Erzsébet forgatmányosságnak, Nagy Sámuel e. 200 frt o. é. váltó összegérti ü.; Bálint Zsuzsanna Zsigmond Gáspárnénak, Zsigmond Gáspár és Zeibriger Zsófia e. egy urbéres állomány felerészhez tulajdonjog elismerésérti pere.

Fogarasi Dániel k. törv. széki bíró előadó.

Fink József és Sombrádi Jánosnak a m.-vásárhelyi nemzeti tűzkármentő társaság ügynöke Kádbé István és Novák Bogdán e. 1669 frt i.; Péterfi Mária, Silvester Györgynének Nagy Judit és Vas Mihály e. végrendelet érvénytelenítése i.

Tibald Mihály k. törvényszéki bíró előadó.

M.-bándt ev. ref. megye Szöcs Ferencz hagyatéka s Szöcs Ferenczné e. 35 frt s járuléka i.; Imreh Zsigmond és Kövesdi Domokosnak Pethő Antalné és Szabó Mihály e. 30 s járuléka iránt.; Barta Béla, László József ellen gyermek tartásért; Kósa Sára és Kósa Sándor hagyatékuk ellen egy belső telek, két ló és szekér i. p.; Hubert János, Nagy Mihály és Nagy István e. hasznabér megfizetés s fekvők birtokba bocsátása i.

Dr. Vályi Gábor k. törvényszéki bíró előadó.

Sámson Náthánnak Sámson és társai e. 3119 frt 12 $\frac{1}{2}$ megfizetése i.; gr. Toldalagi Mihálynénak, Molnár Péter e. 458 frt 65 kr. megfizetése i.; Autokovics Károly. özv. gr. Bethlen Farkasné e. 500 frt megfizetése i.; Kraus Dávid, Péterfi Domokos e. 158 drb. cs. kir. arany és 1038 db. ezüst huszas megfizetése i.; gr. Toldalagi Mihálynénak, Héjes György e. 944 frt s az előjegyzés igazolása iránti pere.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1872. június hó 24-ik és következő napjain a következő percek fognak előadatni.

I. tanács polgári ügyben

Előadó k. t. r. b. Ferencz Károly.

Apáczsa községe, Casa Granda Matteo di Pola e. som. vissza hely i. Cagditu Cucu Éva, Györgye Codea s t. e. egyház, udvar és kert i.; Jakab György. Lázárek Nikolae e. 41 frt 80 kr i.; Gavrilé atyim, Keregutz Dávid e. 40 frt. i.; Szacsva községe, Egerpatak községe, e. erdőlési és legelési jog i.; Setcer Frigyesné, Setcer Frigyes s t. e. igénypere i.

Előadó k. t. r. b. Csergedi János.

Mayer Gergely, Intce Ferenc e. kőért felállítás; i. Szebeni Péter, szépvizközsége e. kártérítés i.; Felucan Maria, Szilágyi Zsófia e. 5 frt foglaló kétszerege s 12 frt kár i.; Kápra Vaszilika, gr. Rhédei Lajos e. birt. háb. i.; Szigethi Károly, ifjabb. Varga Pál Jánosné és t. e. lakház kiüresítése i.; Csákány Gergelyné e. 50 frt ár. i.; Csucs Susánna, Balás János e. som. vissza hely. i.; Kovács Pál, Bodó Károly s t. e. birt. háb. i.; Popu István, Pópuy Miklós hagy. e. átruházási okmány meg sem. i.; Zsoldos Nikolai, Binder Stefan a Nicolai e. 60 frt kártérítés i.

Előadó k. t. r. b. Décsi Farkas.

Sándor Mózes, Sándor Mihály. e. élelmezési járulék és fekvők kiad. i.; Gr. Haller Terézia, Gr. Haller Gábor hagyatéka e. urb. kárp. kiadása i.; Décsi Sándor és Br. Torockai Klára, Décsi Domokos e. telekkönyvi ügy i.; Bajtcsi József, s t. Lázár Nicolaj és t. alperes e. som. vissza hely. i.; Luca Ignác, Luca Gavrilla e. sem. vizs. hely. i.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. r. b. Dósa Dani.

Kovács Ferencz, Szodos Elek e. kártérítés i.; Illyés Antal és t. Jakab Péterné e. végrend. megsem. i.; Szabó József Szabó János e. kibocsátás i.; Bozeja Irman, Buel Juon l. Ig-náth e. tulajdonjog elism. i.

Előadó k. t. b. Ilyés Károly.

Besenczi Izabella, k. kincstár és Guzmán Dénes tömege e.; Janku Alexandru, Dreguj Juon s t. e. tulajdonjog i.; Unului George Bucardiánnak, Ayram Martiu e. egy föld kiadására iránt.; Sipos András, Vaszilie Neniu e. 80 frt. megfizetése i.; Butyka Lajos, Pálfi József e. két kaszáló i.; Goll s t. B. József Lajosné e. tized és vegyes kárpótlás i.; Miriszlai Sándor, Bőjte Elek e. birt. háb. i.; Barcsai Jánosné, Barcsai János e. holtnak nyilván. i.

Előadó k. t. r. b. Lészai Lajos.

Jorán János, Izsák Károly e. 60 frt i.; Vajda Samu Juon l. Irinie Rehovean e. 40 frt 95 kr i.; Czikó Györgyné, Balász Imre e. som. vissz. helyezése i.; Cado Nicolae, Táth Petru e. 71 frt 40 kr i.; Kovalszka Antonia, Procop Antonia e. 45 frt i.; Popozu Constantin, Labrosse Albert e. 19 frt 50 kr i.; Bujánovits Adolf s neje, Ditrich Adolf s t. e. 3000 frt i.; Kaláka Ferencz, Nagy Mihály s tár. e. tulajdonai i.; Frank és Dresand czég, Lengher János e. 14 frt 14 kr. i.

III. Tanács büntetőügyben.

Előadó k. t. bíró Nagy Samu.

Lacz János, Pirla Todor, Herseh Zsigmond, Fejér András, Rab István, testi bizt. e. kihág. i.; Péter János súlyos testisértés. Bokai Cribru Fohonitiu testi sértés. Moritz Polacsek tolvajság. Timár György tolvajság.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Béka Anttnis tolvajság. Bence István életbiztonság e. kihág. Berende Juon becsület bizt. e. kihág. Kozma Nicolaj testi bizt. e. kihág. Gáspár Menyhért ember ölés.

Előadó k. t. r. b. Bárdosi György.

Péter Ardrás, súlyos testi sértés, Nagy Pálú becsület sértés, Kun Ferencz, becsület sértés. Balog Márton, becsület sértés Snpsia Anna l. Antalné, becsület sértés, Máté Samu, becsület sértés, Sodomika Gerorge urdu könyvnyű testi sértés, Patmu Gligoe, becsület el kihág, Nicotia Nicolae nyilván. intézetek és intézkedések e. ügye. Rekita Dumitru és t. lopás.

(Folyt. köv.)

Helyre igazítás. Legközelebbi szam vezérczikkébe egy történelmi tényt zavaró sajtóhiba csuszott be. A tártók IV Béla alatti betörése nem 1741-ben, hanem 1241-ik esztendőben történt.

Nyomatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1872.

Bécsi tőzsdei árkelet

(június 19.)

5 $\frac{1}{2}$ % metallique	64.70
5% nemz. államkölesön	64.70
1860. államkötvény	103.70
Bankrészevény	837. —
Hitelrészevény	333 50
London	12.70
Ezüst	110.85
Arany	5.37
Napoleon arany	8.9
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.50
" " " temesi	79.50
" " " erdélyi	79.20
" " " horvát-slavon	—9 —

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

Hirdetmények.

1—3
A postadijak megkimélese végett minden belföldön megjelenő hirlapokra előfizetéseket elfogad és pontosan ellát a Wittich J. könyvkereskedése Maros-Vásárhelyt.

Hirdetés.

A régibarmvásár-utczában a 610. számú épületes telek szabad kézből örök áron eladó, értekezni lehet a 667-ik szám alatti tulajdonos

Márkosfalvi Lajossal.

H i r d e t m é n y.

Ezennel köztudomásra hozatik, hogy a Maros-Szent-Anna felőli árkon lefolyó Maros vizén a maros-vásárhelyi ev. ref. egyháznak két lisztelő malmán alól levő kétköví szítás műmalom folyó 1872-ik évi július hó 1-jétől kezdőleg 1874-ik évi november hónap utolsójáig folyó évi június 27-én d. u. 3 órakor, a szent-györgy-utczai 1087-ik szám alatti iskolaháznál tartandó közárverésen bérbe fogadatni.

A kikiáltási ár évenkénti 1000 frt %, az árverezők kötelesek 10 % bánatpénzt készpénzben letenni.

A bérlet feltételei a nevezett iskolaháznál minden időben megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatok is a bánatpénz mellékletével az árverés előtt elfogadtatnak.

A „szegedi gyártelep részvénytársaság

(szesz és finomító gyár, gőzdeszkafűrész és fake-reskeds)

tisztelettel hozza köztudomásra, miszerint a szesz és finomító gyára nagyobbítása következtében azon kellemes állapotba jött, megrendeléseket, valamint

nyers, ugy finomított szeszre

a legpontosabban teljesíteni és bátorodik ezennel a tisztelt fogyasztó urakat minél több megrendelésre meghívni.

Szegedi gyártelep részvény társaság.